

INFORMACE O POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU KČT

Tento materiál představuje základní informace o problematice pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou Klubem českých turistů.

I. ÚVOD

Klub českých turistů uzavřel s účinností od 1. května 1999 dodatek k pojistné smlouvě **223 90036 3** s ČS-Živnostenskou pojišťovnou (od 1. ledna 2004 Kooperativa, pojišťovna, a.s.), kterým se pojišťuje pojištění odpovědnosti za škodu způsobené činností KČT. Od 1. ledna 2004 tato pojistná smlouva přešla do pojišťovny Kooperativa. Jedná se všerizikové pojištění (tzv. all risk pojištění), které pokrývá odpovědnost za veškeré škody způsobené pojištěným v rozsahu daným českým právním řádem s výjimkou případů výslovně vyloučených v pojistných podmínkách a smluvních ujednáních, které jsou nedílnou součástí výše uvedené pojistné smlouvy.

II. PŘEDMĚT POJIŠTĚNÍ

Smyslem tohoto pojištění je ochrana před oprávněnými nároky osob, které by utrpěly újmu na majetku, zdraví či zisku v příčinné souvislosti s **protiprávním jednáním pojištěného**.

Podmínkou pro vznik pojistné události, tj. povinnosti pojišťovny plnit, je buď porušení právní povinnosti v jejímž důsledku vznikne někomu škoda (např. nedbalost) nebo za vzniklou škodu odpovídá objektivně. V tomto případě pojištění odpovídá za vzniklou škodu bez ohledu na to zda ji zavinil. Jako příklad lze uvést odpovědnost za věci odložené a vnesené podle § 433 Občanského zákoníku apod. V těchto případech je pojištění povinen uhradit škodu pokud jednoznačně neprokáže, že škodu nezavinil. Za nezaviněné případy jsou považovány zejména škody způsobené živelní pohromou nebo protiprávním jednáním jiné osoby, která byla za tento čin pravomocně odsouzena.

Nároky poškozeného

Častou otázkou je co vše lze z tohoto pojištění hradit a proto se pokusím popsat základní typy nároků, které se v praxi nejčastěji vyskytují a které jsem kryty výše uvedenou pojistnou smlouvou:

- 1. Náhrada škody na majetku.** Jedná se jeden z nejčastějších případů, kdy někdo způsobí druhému škodu na majetku. V tomto případě se poskytuje náhrada ve výši skutečně vzniklé škody do výše časové hodnoty poškozené nebo zničené věci snížené o hodnotu použitelných zbytků. V každém případě se posuzuje individuálně jestli je poškozená věc opravitelná nebo totálně zničená a od toho se odvíjí další postup při likvidaci.
- 2. Náhrada škody na zdraví.** V případě, že někdo způsobí druhému zranění, má poškozený nárok na náhradu ztížení společenského uplatnění, bolestné popř. další náhrady pokud je přizná soud. Výše nároku na ztížení společenského uplatnění a bolestné se řídí vyhláškou ministerstva zdravotnictví O odškodnění bolesti a ZSÚ č. 440/2001 Sb. a kalkulaci nákladů provádí posudkový lékař. Hodnota bodu za ocenění bolestného v současné době činí 120 Kč a lékař tuto sazbu může navýšit až trojnásobně. V odůvodněných případech může soud tyto náhrady ještě zvýšit a pojišťovna v tom případě poskytne plnění podle pravomocného rozsudku.
- 3. Regresy zdravotních pojišťoven.** V případě, že někdo zaviní něčí úraz, má zdravotní pojišťovna má právo uplatňovat náklady vynaložené na léčení po osobě, která uvedené zranění zavinila.

4. Náhrady ušlého výdělku. V případě, že někdo způsobí druhému zranění, má poškozený nárok na náhradu ušlého výdělku po dobu pracovní neschopnosti. Poskytuje se rozdíl mezi nemocenskou a průměrným výdělkem, kterého by poškozený dosáhl pokud by k pracovní neschopnosti nedošlo. U podnikatelů a OSVČ se při posuzování těchto náhrad vychází z daňového přiznání, popř. musí doložit o jaké částky v důsledku úrazu přišel. Podobné situace mohou nastat i při škodách na majetku a týkají se zejména podnikatelů. Např. pokud pojištěný zavíní požár hotelu, má poškozený nárok nejen na náhradu škody na majetku, ale může také požadovat další ztráty, které mu v důsledku toho vznikly. Jedná se zejména o ušlý zisk a stálé náklady (mzdy, úroky z úvěrů, leasingové splátky, nájem apod.). Prokazování těchto nepřímých škod bývá někdy poměrně složité, ale toto břemeno je na poškozeném. Nicméně i tyto škody jsou pojištěním odpovědnosti KČT kryty do výše 500.000 Kč za pojistné období a pokud by tato situace nastala, je možné se v této věci na pojišťovnu obrátit.

Je třeba si uvědomit, že tento přehled nemusí být úplně vyčerpávající, protože se v praxi mohou vyskytnout i specifické případy, ale jsou zde uvedeny nejčastěji se vyskytující případy.

U každého požadavku na pojistné plnění musí být splněna základní podmínka, kterou je opora v konkrétním ustanovení právního řádu, který měl pojištěný porušit a **poškozený** musí tuto skutečnost věrohodně doložit. V žádném případě však není možné požadovat úhradu škod, jejíž příčina by přesahovala rámec legislativy ČR nebo v případě, že by pojištěný svou odpovědnost uznal bez souhlasu pojišťovny.

III. VÝZNAM POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI PRO KČT

Důvody pro uzavření tohoto druhu pojištění pro KČT se v principu nijak neliší od motivace k uzavření tohoto pojištění u jiných subjektů. Každý z nás, ať fyzická nebo právnická osoba, se může dostat situace kdy způsobí někomu škodu, kterou je následně povinen uhradit. Často se může jednat natolik vysoké částky, že mohou jak jednotlivce tak i firmu existenčně ohrozit. Původní záměr byl omezit toto pojištění pouze na činnost cvičitelů, ale od této myšlenky se nakonec ustoupilo. Místo toho bylo uzavřeno pojištění zahrnující odpovědnost KČT jako celku, což zahrnuje jak zmíněné cvičitele, tak i ostatní akce pořádané klubem i osoby jménem klubu jednající.

Z hlediska pojištění proto není podstatným rozdílem jestli případnou škodu způsobí cvičitel turistiky, pořadatel DP, vedoucí TOM, značkař apod.

Vzhledem k tomu, že v ČR není otázka odpovědnosti při pořádání sportovní činnosti právně blíže upravena, je třeba vycházet z ustanovení Občanského zákoníku týkající se odpovědnosti za škodu podle §415 a obecné odpovědnosti podle § 420, případně dalších právních předpisů upravující jednotlivé oblasti života a podnikání. Z toho vyplývá, že v oblasti organizované turistiky nehrozí velké riziko škod specifických výhradně pro tuto aktivitu, ale většina případů přicházejících v úvahu je popsána v bodě II.

Pravděpodobná rizika

Do této kategorie patří následující rizika, která v praxi mohou reálně nastat a je proto zapotřebí věnovat zvýšenou pozornost jejich prevenci.

1. Škody způsobené dětmi.

Při provozování dětské turistiky může nastat celá řada nehod v důsledku nezvládnutí dětského temperamentu a vynalézavosti. Je třeba mít na paměti, že na pořadatele těchto akcí se vztahuje paragraf o odpovědnosti za svěřené osoby se všemi důsledky z toho vyplývajícími a §420 Občanského zákoníku. Je samozřejmě nutné počítat

s možnými škodami, ale na druhé straně je dobré vědět, že zejména v případě větších škod se posuzuje i míra zodpovědnosti vedoucích. Zpravidla nebývá problém s úhradou škod, ke kterým dojde za situace, kdy vedoucí při nejlepší vůli děti neuhlídá a v nestřeženém okamžiku např. něco rozbíjí nebo se navzájem poraní. Pokud by se však prokázalo, že se vedení dětem dostatečně nevěnovalo, může nastat situace, že pojišťovna uhradí vzniklou škodu poškozenému, kterou potom bude vymáhat po zodpovědných osobách. Typickým případem, kdy tento přístup přichází v úvahu, by nastal pokud by vedení akce nechalo děti po večerce na ubytovně bez dozoru, večer trávilo v restauraci a děti by mezitím z dlouhé chvíle ubytovnu zapálily.

2. Škody způsobené na odložených věcech.

Pořadatelé turistických akcí, zejména těch spojených s ubytováním, odpovídají za věci odložené a vnesené podle § 433 Občanského zákoníku. Je proto zapotřebí věnovat přiměřenou pozornost zabezpečení těchto věcí. I když se jedná o zcela vyjímečně případy, nelze vyloučit odcizení a proto mohu doporučit, aby byl ubytovací prostor uzamčen nebo hlídán zejména přes den, kdy jsou lidé pryč. Nedoporučuji dělat z ubytoven a tělocvičen internát nebo kasárna s pevnou zavírací hodinou kdy se objekt nekompromisně zamyká, jak se někde stává. Kromě zbytečného obtěžování účastníků akce je třeba důrazně upozornit na nebezpečí, které by nastalo v případě požáru nebo zdravotních potíží někoho z ubytovaných. Je však třeba dbát určité opatrnosti a to zejména z hlediska pohybu cizích osob.

3. Škody způsobené na užívaných věcech. Toto riziko bezprostředně souvisí s oběma předcházejícími body. Při pořádání turistických akcí se pořadatelé a účastníci často pohybují v pronajatých prostorách a nelze vyloučit, že i při sebevětší opatrnosti může dojít nejrůznějším škodám, za které v důsledku odpovídá pořadatel. Je třeba upozornit mj. na dodržování zásad požární prevence. Opakovaně se totiž vyskytují případy kouření a používání benzínových a plynových vařičů v místech ubytování. Pokud by z těchto příčin došlo k požáru, mohl by se pořadatel ze své zodpovědnosti vyvinut a náhrada škody by šla plně k tíži viníka.

Ani tento výčet přirozeně nemusí být konečný, ale z dosavadních zkušeností lze předpokládat, že je zde největší pravděpodobnost vzniku pojistných událostí.

IV. POSTUP PŘI VZNIKU POJISTNÉ UDÁLOSTI

V případě vzniku pojistné události je zapotřebí pojistnou událost co nejdříve nahlásit pojišťovně a dále postupovat podle jejích pokynů. Protože však u tohoto druhu pojištění záleží více než v jiných případech na včasném shromáždění potřebných podkladů doporučuji dodržet několik následujících kroků.

1. V případě, že se bude kdokoliv cítit ze strany KČT poškozen, je nanejvýš žádoucí o celém případě udělat zápis, do kterého všechny strany uvedenou svá stanoviska a podpoří je smysluplnými argumenty.
2. Pokud možno na místě si obstarat písemné svědectví svědků a osob, které mohou k případu cokoliv podstatného sdělit.
3. Dojde-li k poškození věcí je důležité zdokumentovat skutečný rozsah poškození, nejlépe fotograficky. Pokud to není možné, doporučuji sepsat zápis s několika svědky.
4. Poškozený by měl co nejdříve, nejpozději však do 15-ti dnů, písemně uplatnit svůj požadavek na náhradu škody vůči osobě, o které se domnívá, že za škodu odpovídá.
5. Je-li podezření na trestný čin (odcizení, vandalismus apod.) je nezbytně nutné zavolat Policii a trvat na sepsání protokolu. Ten je pojišťovnou vždy vyžadován.

6. Příklad oznámit bez zbytečného odkladu společnosti PROFIMAK, s.r.o., Vratislavova 30, 128 00 Praha 2 a po zaregistrování škody dodat podklady, které si pojišťovna vyžádá. Pokud došlo k poškození věcí je třeba se připravit, že je likvidátor bude chtít vidět a proto neopravovat nebo nevyhazovat nic bez předchozího souhlasu pojišťovny.
7. Jako pojištěného vždy uvádět ústředí KČT, Archeologická 2256, 155 00 Praha 5, IČ: 005 05 609.

Při posuzování jestli vzniká poškozenému nárok na pojistné plnění je třeba vždy vycházet z jakého právního důvodu má pojištěný za škodu odpovídat. Konečné posouzení záleží na pojišťovně, která také přímo odškodňuje poškozeného. Pokud tedy dojde k uplatnění požadavku na náhradu škody, je nutno celý případ předat pojišťovně a poškozeného v žádném případě neodškodňovat na vlastní účet.

Pokud nastane situace, že pojišťovna shledá, že pojištěný za škodu neodpovídá, tj. není povinen škodu uhradit nebo poškozený není s výší pojistného plnění spokojen, je možné se proti rozhodnutí odvolat a vytknout body, ve kterých se názory rozcházejí.

Pokud se ani v dalších jednáních obě strany nedohodnou, může se poškozený obrátit na soud. V tom případě se pojišťovna stává účastníkem řízení a ujme s zastupování pojištěného, hradí soudní výlohy pokud budou přisouzeny a plní podle rozhodnutí soudu.

V. ZÁVĚR

V tomto materiálu je stručně popsán stav pojištění odpovědnosti za škodu KČT včetně možných typů škod, které mohou nastat a postup jak při jejich vzniku postupovat.

Zdůrazňuji, že se jedná o stručný úvod do poměrně složité problematiky a proto nelze údaje zde uvedené brát jako dogma, protože každý případ je svým způsobem originální a průběh likvidace vždy závisí na jeho právním posouzení.

Nicméně slouží pro základní orientaci v této problematice a rád odpovím Vaše případné dotazy.

Vypracoval

Ing. Petr Kamínek

Kontaktní adresa:

PROFIMAK, s.r.o.

ing. Petr Kamínek

Vratislavova 30

128 00 Praha 2

tel./fax: 224912598)

602/558 638

petr.kaminek@profimak.cz